

POPRZYSIĘŻONY (28) *part praet pass pf*

poprzysiężony (27), **poprzysiężon** (1).

Pierwsze o jasne; -on- (11), *-ón-* (1); *-on-* : *-ón-* *OrzQuin* (1:1); *-ón-*.

sg m N poprzysiężony (4), poprzysiężón (1); *~ (attrib)* -ony (3); *~ (praed)* -ony (1), *-ón* (1) *Mącz* (1:1). *◇ G* poprzysiężoného (2); *-ého* (1), *-(e)go* (1). *◇ D* poprzysiężon(e)mu (1). *◇ A* poprzysiężon(e)go (1). *◇ I* poprzysiężonym (2). *◇ f N* poprzysiężoną (1). *◇ G* poprzysiężon(e)j (1). *◇ A* poprzysiężoną (1). *◇ I* poprzysiężoną (2). *◇ n [N poprzysiężon(e).]* *◇ G* poprzysiężon(e)go (1). *◇ [A poprzysiężon(e).]* *◇ I* poprzysiężonym (1). *◇ pl N subst* poprzysiężoné (3). *◇ G* poprzysiężonych (3). *◇ A subst* poprzysiężon(e) (2). *◇ I f* poprzysiężonémi (1). *n* poprzysiężonymi (1).

Składnia dopełnienia sprawcy: poprzysiężony przez kogo (8), *od kogo* (3); *przez kogo OrzRozm, OrzQuin* (2), *ActReg* (2); *od kogo VotSzl; przez kogo : od kogo SarnStat* (3:2).

Sł stp s.v. poprzysięż, Cn notuje, Linde bez cytatu s.v. poprzysięż.

1. *Potwierdzony przysięgą; iuratus JanStat; iureiurando (interposito) iustitutus a. obstructus Cn* (19) : *CzechEp* 13; *Thenze poprzysiężonych condicei Krolowi pelnic niekazal. PaprUp* 13v; *ActReg* 31, 42; *Y także wáruiąc/ y wćále záchowuiąc/ kaucią nam o dodźierzeniu wiary/ y poddánftwá od wśzech łtanów vczynioná: która/ iáko fie wyszféy nápińáło/ ma byđz od nich poprzysiężona. SarnStat* 437, 152, 1027, 1062, 1077, 1191; *Ieśli tedy zá Zakonu Moyzełzowe⁸⁰ przełtęptwo Pan Bog był ták mściwy/ iż dwiemá świádkámi przeświádczeni/ byli ná gárdlech winni karáni: což tu Pan Bog vczyni o gwałcenie poprzysiężonego przymierza z iedynym fynem swoim? PowodPr* 28; *VotSzl* B3v; [Ták tedy Krol náłz Pomázániec Boży przysiędze fwey dołyc vczyni/ gdy według Dekretu Krolá niebiełkiego/ [...] á według Confederátiey od fiebie poprzyiężoney/ wśzyftkim iákiegokolwiek nabożeńftwá ludziom/ [...] Pokoy [...] záchowa *Respons* D4v, O3v; *Przypátrz fie iáko w domu Rákułkim przyięgá Czechom vczynioná długo trwáła: iáko im poprzyiężone práwá ich długo trzymali: [...] zapomniawłzy [...] poprzyiężoney powinności fwey/ wnet práwá im łemáć [!]/ przywileie palić *Sentencja* B3v; *CorfusDocum* 1563 nr 118, 1566 nr 141; *AktaSejmikPozn* 1590/125, 1592/158, 1600/220].*

poprzysiężony komu (3): *Ale to iełt Exekucya/ która náchylóné ku vpadku Królełtwo/ w iego klóbę wftáwia/ y gruntów iego łtrzeże/ Práwy itéz Prywileymi przez Królá Polłkiego nam poprzysiężonymi. OrzQuin* E4v, Aa2v; *Oto obietnice nieomyłnych pociech wáłzych mocno łobie poprzyiężone łłyzycie. RejAp* 87.

W charakterystycznych połączeniach: poprzysiężone(-a, -y) artykuły, depozycje, kaucya, kondycje, konfederacyja, listy, obietnice, pakta, pokoj wieczny, postanowienie, powinność, prawa (4), *przymierze, przywileje* (4), *Statut Litewski* (2), *unija, wolności* (2), *zwyczaje polskie; poprzysiężony mądrze, mocno, porzqđnie.*

Wyrażenie: »na świętą ewanjeliją poprzysiężony« (1): *OrzRozm Gv cf W przen.*

Szereg: »poprzysiężony i confirmowany« (2): *A przy Koronáciiey nowego Królá máią byđz przez Królá Koronowáného poprzyiężoné/ y záraz Confirmowané [...] ná wieczné czáfy Práwá/ Przywileie/ y wolności poddáných wśzyftkich SarnStat* 1021, 1012.

W przeni (1) : niebojąc iye Krolá/ áni Práwá Polfkiego/ nábudowáli nam w Polfzce nowych y rozlicznych Ołtharzew/ przeciwnych Ołtharzewi onemu ftárodawnemu/ od początku przez wftykie Polfkie Krole áz do dżiśieyłego Krolá ná Swiętą Ewánielią poprzyśiężonemu *OrzRozm Gv*.

a. Zeznany pod przysięgą (1) : przes co vbogie śieroty częłtho wiele łzkoduia/ iz rzadko ku fwemu przychodzą/ zwłázczá gdy ktemu Páni Wienna niespráwiedliwym á wiele kroć poprzyfyężonym Wiánem/ ołtátek zágárnie. *GroicPorz ee4*.

2. Oskarżony pod przysięgą (4) : [*chłop podstawiony zamiast wierzyciela*] kwitował ze wftytkiego dlužniká nie winnie poprzyśiężonego [...]: á chočia zádawał fáłsz kwitowi/ przećię przysięgę przy kwicie łkazáno. *GórnRozm F2, F2 [2 r.]*; tákowy mężobóycá [...] będąc pozwány do łądu Królá Ie⁶⁰ M. ábo Stárofty onégo mieyłcá/ y z świádkámi zupelnémi łzláchćicámi dobréy ławy/ y ośiádlémi pokonány y poprzyśiężony/ [...] ma bydź karan *SarnStat 1172*.

3. Zobowiązany przysięgą; adiuratus Mącz (3) : Adigi sacramento, Być poprziñiężón. Id quod militibus fiebat. *Mącz 363b, 178d*.

Wyrażenie: »kaptur poprzyśiężony« = *sąd kapturowy* (1): [*Ksiądz Kanonik nie jest wolny miecza krwawego*] ták iádowicie piłzac/ [...] y połpolftwo vftáwicznie podzegáiac: y częłto iz kápturá poprzyśiężonego nie vzywáią lámentuiác *CzechEp 173*.

4. Zaczarowany (2) :

Szereg: »poprzyśiężony albo uczarowany« (2): Poprzyfięgam cię ftworzenie Soli przes Bogá żywego/ [...] áby fię ftála łolą poprzyfiężoną álbo vtzárowána/ ná zbáwienie wiernym *KrowObr 73v, 71v*.

Synonimy: **1.** *confirmowany, potwierdzony*; **2.** *obwiniony, obżalowany, oskarżony, pozwany*; **3.** *obowiązany, zaprzysiężony*; **4.** *uczarowany, zakłety*.

Cf POPRZYSIĄC, POPRZYSIĘGLY, POPRZYSIĘŻNY